

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е4 Науки про Землю
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика
освітня кваліфікація: бакалавр з наук про Землю**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ**

Голова вченої ради

Віталій КУРИЛО

(протокол № 11 від 30.05.2025 р.)

**Освітня програма набуває чинності
з 01 вересня 2025 р.**

Проректор з науково-педагогічної роботи

Ярослава ЮРКІВ

(наказ № 76-ОД від 02.06.2025 р.)



Полтава – 2025

«11» квітня 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма відповідає стандарту вищої освіти України за спеціальністю 103 «Науки про Землю» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженому Наказом МОН від 24.05.2019 р. № 730, з урахуванням змін, затверджених наказами МОН України від 28.05.2021 р. № 593 і від 13.06.24 р. № 842.

Розроблено проектною групою у складі:

1. Гарант програми (керівник проектної групи) – **Ірина ЧЕРЕДНИЧЕНКО**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

2. Член проектної групи – **Дмитро СОПОВ**, доктор філософії з наук про Землю, доцент, завідувач кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

3. Член проектної групи – **Микола УДОВИЧЕНКО**, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

4. Член проектної групи – **Андрій БРАТІШКО**, кандидат геологічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

5. Член проектної групи – **Денис ЩУКА**, здобувач 2-го курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Е4 «Науки про Землю», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

6. Член проектної групи – **Валерій КОЛЯДА**, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, завідувач лабораторії охорони ґрунтів від ерозії та дистанційних методів дослідження ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського».

Програму обговорено на засідання кафедри хімії, географії та наук про Землю, протокол № 6 від 11 квітня 2025 р.

Програму схвалено на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту природничих і аграрних наук, протокол № 8 від 15 квітня 2025 р.

Відомості про рецензентів – зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Валерій КОЛЯДА**, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, завідувач лабораторії охорони ґрунтів від ерозії та дистанційних методів дослідження ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н.Соколовського»;

2. **Ірина КОШКАЛДА**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами та кадастру Державного біотехнологічного університету;

3. **Юрій КИСЕЛЬОВ**, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва.

1. Опис освітньої програми зі спеціальності Е4 Науки про Землю

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» навчально-науковий інститут природничих і аграрних наук
Назва освітньої програми	Науки про Землю
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність	Е4 Науки про Землю
Спеціалізація або предметна спеціальність (за наявності)	відсутня
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та діяльності: природні та антропогенні об'єкти, процеси та явища у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку в просторі і часі. Теоретичний зміст предметної області: знання щодо будови, фігури, складу, походження, розвитку Землі або її геосфер, явищ і процесів, що в них відбуваються. Базові знання з природничих наук, математики та інформаційних технологій в обсязі, необхідному для дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів у геосферах. Методи, методики та технології: фізичні і хімічні методи, методи натурного, прямого та опосередкованого, безпосереднього лабораторного або дистанційного дослідження компонентів геосфер, процесів і явищ, методи моделювання та опрацювання інформації. Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного/дистанційного дослідження складу, будови і властивостей геосфер та їхніх компонентів (у відповідності до спеціалізації).
Цілі освітньої програми	Формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі наук про Землю та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук про Землю і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)	освітньо-професійна
Мова (мови) викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання ОП	240
Форми здобуття освіти за ОП і розрахункові строки виконання ОП за	денна, заочна 3 роки 10 місяців

кожною з них	
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за ОП (відповідно до стандартів вищої освіти)	На базі повної загальної середньої освіти, на основі освітнього рівня молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
Компетентності випускника	Інтегральна компетентність ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації. Загальні компетентності ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09. Здатність працювати в команді. ЗК10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності. ЗК11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища. ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК12'. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Спеціальні (фахові) компетентності СК13. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему. СК14. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер. СК15. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у

	польових і лабораторних умовах. СК16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер. СК17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер. СК18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. СК19. Здатність проводити моніторинг природних процесів. СК20. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати. СК21. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності. СК22. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси
Програмні результати навчання, які дають право на присудження визначеної ОП освітньої або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій)	ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю. ПР02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову. ПР03. Спілкуватися іноземною мовою за фахом. ПР04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю. ПР05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження. ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер. ПР07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер. ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів. ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу. ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень. ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації. ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення. ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю. ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних
Форма (форми) атестації здобувачів	публічний захист кваліфікаційної роботи

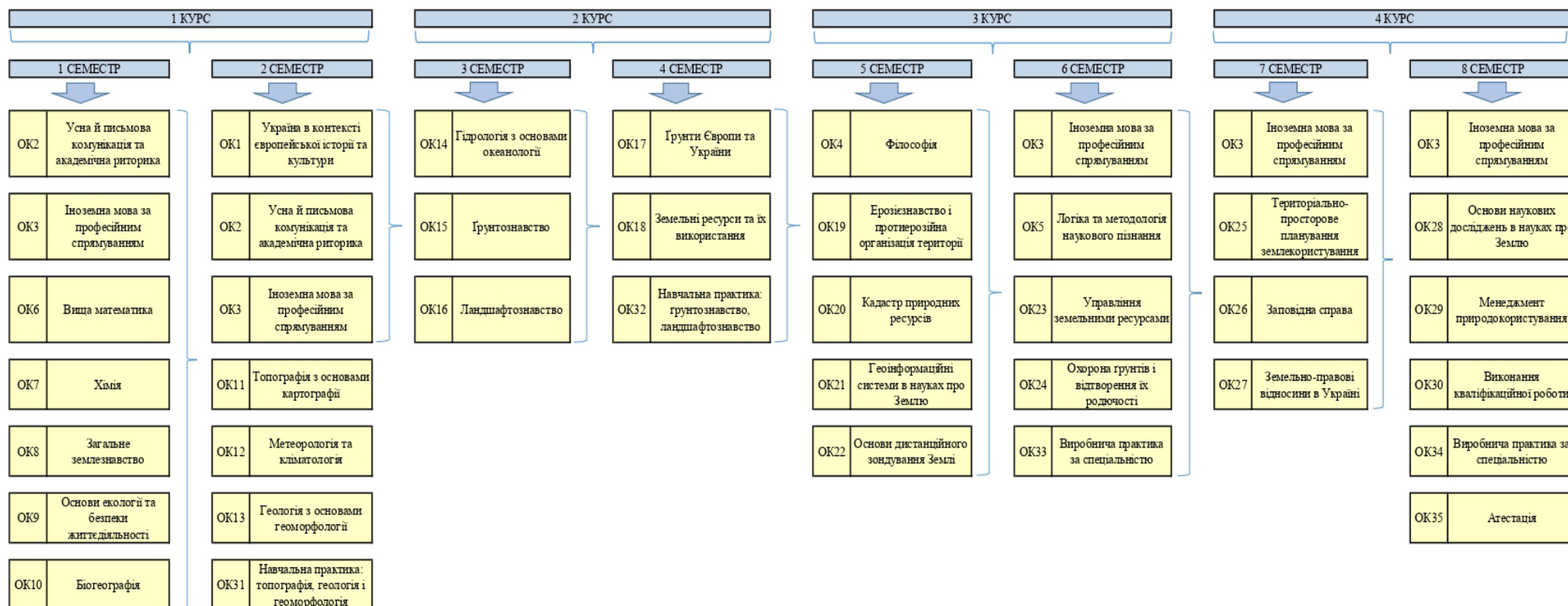
вищої освіти	
Можливості працевлаштування за здобутою освітою	Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (комерційні, некомерційні, державні, муніципальні) та за будь-якими видами економічної діяльності. Випускник здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до національного класифікатора професій ДК 003:2010: - менеджер з природокористування; - ґрунтознавець; - технік-землевпорядник; - технік-ґрунтознавець; - технік (природознавчі науки); - інспектор з охорони природи; - інспектор з охорони природно-заповідного фонду; - громадський інспектор з використання та охорони земель; - організатор природокористування
Процедури присвоєння професійних кваліфікацій (у разі їх присвоєння)	професійну кваліфікацію не присвоюють

2. Перелік обов'язкових освітніх компонентів (ОК) і їх логічна послідовність

Код н/д	Освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК1	Україна в контексті європейської історії та культури	5,0	іспит
ОК2	Усна й письмова комунікація та академічна риторика	5,0	залік/іспит
ОК3	Іноземна мова за професійним спрямуванням	10,0	залік/ іспит /-/залік/ іспит
ОК4	Філософія	5,0	іспит
ОК5	Логіка та методологія наукового пізнання	3,0	залік
ОК6	Вища математика	5,0	іспит
ОК7	Хімія	5,0	іспит
ОК8	Загальне землезнавство	6,0	іспит
ОК9	Основи екології та безпеки життєдіяльності	5,0	залік
ОК10	Біogeографія	5,0	залік
ОК11	Топографія з основами картографії	5,0	залік
ОК12	Метеорологія та кліматологія	5,0	залік
ОК13	Геологія з основами геоморфології	5,0	залік
ОК14	Гідрологія з основами океанології	5,0	іспит
ОК15	Ґрунтознавство	5,0	іспит
ОК16	Ландшафтознавство	5,0	іспит
ОК17	Ґрунти Європи та України	6,0	іспит
ОК18	Земельні ресурси та їх використання	3,0	іспит
ОК19	Ерозієзнавство і протиерозійна організація території	5,0	іспит
ОК20	Кадастр природних ресурсів	5,0	іспит

OK21	Геоінформаційні системи в науках про Землю	6,0	іспит
OK22	Основи дистанційного зондування Землі	3,0	залік
OK23	Управління земельними ресурсами	5,0	іспит
OK24	Охорона ґрунтів і відтворення їх родючості	3,0	іспит
OK25	Територіально-просторове планування землекористування	6,0	іспит
OK26	Заповідна справа	6,0	іспит
OK27	Земельно-правові відносини в Україні	6,0	іспит
OK28	Основи наукових досліджень в науках про Землю	3,0	залік
OK29	Менеджмент природокористування	3,0	іспит
OK30	Виконання кваліфікаційної роботи	7,5	залік
OK31	Навчальна практика: топографія, геологія і геоморфологія	6,0	залік
OK32	Навчальна практика: ґрунтознавство, ландшафтознавство	6,0	залік
OK33	Виробнича практика за спеціальністю	9,0	залік
OK34	Виробнича практика за спеціальністю	6,0	залік
OK35	Атестація	1,5	публічний захист кваліфікаційної роботи
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		180,0	

Структурно-логічна схема освітньої програми



3. Інформація про дисципліну «Теоретична підготовка БЗВП»

Дисципліна «Теоретична підготовка БЗВП» обсягом 3,0 кредити ЄКТС є обов'язковою для включення до індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти, для яких це передбачено законодавством, і вибірковою для інших здобувачів.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні (фахові) компетентності)
освітнім компонентам освітньої програми**

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35		
IK				+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		
3K01	+																																				
3K02	+			+					+																												
3K03					+			+		+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
3K04				+	+			+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
3K05	+	+																													+			+	+	+	
3K06			+																																		
3K07											+										+	+	+			+					+			+	+	+	
3K08						+	+	+		+		+		+	+		+	+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3K09					+						+								+				+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	
3K10					+				+		+								+				+		+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	
3K11									+																				+		+	+	+	+	+	+	
3K12																													+		+	+	+	+	+	+	
3K12'																												+	+					+	+		
CK13								+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	
CK14						+	+	+	+	+	+										+	+	+			+				+			+	+	+		
CK15											+				+				+					+						+	+	+	+	+	+	+	
CK16												+				+	+		+	+										+		+	+	+	+	+	
CK17											+								+												+	+	+	+	+	+	
CK18				+	+					+	+		+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
CK19									+		+		+		+	+	+		+			+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	
CK20												+				+	+		+	+											+		+	+	+	+	
CK21																													+		+	+	+	+	+	+	+
CK22								+					+	+	+	+	+	+				+									+	+	+	+	+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними освітніми компонентами освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	
ПР01								+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР02	+	+																												+				+	+	+
ПР03			+																																	
ПР04									+		+										+	+	+			+				+				+	+	+
ПР05											+				+										+					+	+	+	+	+	+	+
ПР06								+					+	+		+		+											+	+			+	+	+	+
ПР07						+	+	+	+	+												+								+				+	+	+
ПР08																				+										+		+	+	+	+	+
ПР09												+				+	+		+	+										+		+	+	+	+	+
ПР10									+				+		+	+	+					+								+	+	+	+	+	+	+
ПР11									+		+																			+	+	+	+	+	+	+
ПР12				+	+					+					+		+	+						+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
ПР13									+																				+		+	+	+	+	+	+
ПР14									+										+				+	+	+	+			+	+				+	+	+
ПР15					+				+		+																		+		+		+	+	+	+